

Lausunto koskien Sastamalan kaupungin alueelle suunnitellun Ajoksenkankaan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostusta

Sastamalan kaupungin ympäristölautakunta toteaa, että Ajoksenkankaan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksen selvitykset ja vaikutusten arvioinnit on toteutettu riittävällä tasolla.

Ympäristölautakunta haluaa nostaa esiin ympäristövaikutusten arvioinnin ja Sastamalan kaupungin valtuuston 21.1.2022 vahvistamat periaatteet, jotka ohjaavat Sastamalassa tapahtuvaa tuulivoimakaavoitusta ja rakentamista (Liite1).

Ympäristövaikutusten arvioinnin tulisi perustua toteuttamiskelpoisiin ratkaisuihin. Sastamalan kaupungin tuulivoimarakentamisen periaatteet ovat tiukempia kuin lain asettamat vaatimukset. Näin ollen kaupungin asettamat vaatimukset ovat keskeisimmät kriteerit tuulivoimahankkeen toteuttamiskelpoisuutta arvioitaessa. Ajoksenkankaan haketoimija on kaavoitussopimuksessa sitoutunut noudattamaan näitä periaatteita.

Periaatteet pitävät sisällään 9 kohtaa, joista YVA:n selvitykseen liittyen keskeisimmät noudatettavat periaatteet ovat:

- Tuulivoimalat tulee sijoittaa vähintään 1200 metrin etäisyydelle vakituisesta asutuksesta ja loma-asutuksesta. Asumattomien kiinteistöjen osalta kiinteistön omistajan ja tuulivoimatoimijan keskeisillä sopimuksilla voidaan tuulivoimala tuoda lähemmäs asuinrakennusta tai lomarakennusta, kuitenkin lainsäätämien melurajoitteiden puitteissa.
- Tuulivoimaloiden melu ei saa ylittää 35 dBA:n määrää asuinrakennusten ja loma-asuntojen ulkotiloissa. Tuulivoimaloiden melutasoista tilataan hankekohtaisesti kaavoitusvaiheessa riippumaton selvitys. Toimijan selvitys melutasoista ei ole riittävä.
- Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus saa olla enintään 260 metriä.

Nyt valmistuneessa ympäristövaikutusten arvioinnissa vertailtavista vaihtoehdoista kumpikaan ei täytä Sastamalan kaupungin asettamia vaatimuksia melun ja etäisyyksien osalta. Vaihtoehdossa 1 melu ylittää kaupungin asettaman 35 dB(A) melurajan 19 asuin- tai lomarakennuksen kohdalla. Vaihtoehdossa 2 melu ylittää kaupungin asettaman 35 dB(A) melurajan 9 asuin- tai lomarakennuksen kohdalla. Vaihtoehdossa 1 etäisyys tuulivoimalasta ylittää kaupungin asettaman 1200 m etäisyyden 2 asuin- tai lomarakennuksen kohdalla. Vaihtoehdossa 2 etäisyys tuulivoimalasta ylittää kaupungin asettaman 1200 m etäisyyden 5 asuin- tai lomarakennuksen kohdalla. (liite2)

Kun tuulivoimahankkeen/kaavoituksen mahdollisia vaikutuksia arvioidaan, olisi suotavaa, että näissä prosesseissa huomioitaisiin kuntien asettamat tiukemmat vaatimukset, jotka ovat kuitenkin keskeisimpiä hankkeen toteuttamiskelpoisuutta arvioitaessa.

Kaupungin huomioita laaditusta vaikutusten arvioinnista

Kulttuuri- ja maisema-alueet/kohteet

Hankealueen länsipuolella on useita valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaita kulttuuri- ja maisema-alueita/kohteita. Jotta hankkeen vaikutuksia kulttuuri- ja maisema-alueisiin voitaisiin paremmin arvioida olisi ollut toivottavaa, että materiaalissa olisi esitetty karttatarkastelu, jossa näkyisi päällekkäin kulttuuri- ja maisemakohteet sekä tuulivoimaloiden näkymäanalyysi.

YVA-selostuksen kuvasovitteissa ei ilmene, että voimalat nousisivat kulttuurimaisemassa hallitseviksi elementeiksi. Pirkanmaan maakuntakaava valmisteluaineistossa (Maisemavaikutusten synteesiraportti 2024) on kuitenkin havainnekuvia, joista voi todeta, että vaikutus valtakunnallisesti arvokkaisiin maisema-alueisiin on merkittävä. Synteesiraportti ottaa myös kantaa lieventämiskeinoihin. Liite.

Hevostila osoitteessa Pieskanmaantie 10

Kaupungin näkemyksen mukaan hankkeen merkittävimmät vaikutukset kohdistuvat Tuulivoimapuiston keskellä jäävään hevostilaan. Tilalla on hoitohevosia ja tuulivoimapuiston alueelle suuntautuvaa ratsastustoimintaa. Tuulivoimahankkeella on ilmeistä vaikutusta hevostilan toimintaan, joka olisi tullut ottaa esiin ympäristövaikutusten arvioinnissa. (liite3)

Sähkön siirto tuulivoima-alueelta

Ympäristövaikutusten arvioinnissa yhtenä sähkönsiirtovaihtoehtona on esitetty sähkön siirtoa ilmajohtolla, joka olisi pituudeltaan 19,8 km.

Sastamalan kaupunki ei pidä ilmajohtovaihtoehtoa toteuttamiskelpoisena vaihtoehtona, sillä se aiheuttaisi maisemaan ja luonnonympäristöön itse tuulivoimapuistoa merkittävämmän haitan.

Esitys jatkovalmisteluun tuotavasta vaihtoehdosta

Ympäristövaikutusten arvioinnin perusteella on Sastamalan kaupungin ympäristölautakunta esittänyt jatkovalmisteluun vaihtoehtoa 2.

Yhteenveto

Selvitys on laadittu riittävällä tarkkuudella lukuun ottamatta esille nostettuja asioita. Sastamalan kaupungin näkemyksen mukaan myös YVA-prosessissa tulee huomioida kaupunkien ja kuntien tuulivoimalle asettamat vaatimukset, jolloin arviointi antaa kuntalaisille, päättäjille ja kunnan virkamiehille oikeanlaisen kuvan toteutettavasta hankkeesta.

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksen valmistumisen jälkeen on kaupungille toimitettu aluetta koskeva kaavaluonnos, joka perustuu vaikutustenarvioinnissa olleeseen 2 vaihtoehtoon.

Toimitetun kaavaluonnoksen melumallinnus poikkeaa huomattavasti YVA-prosessin melumallinnuksesta. Kaavaluonnoksen melumallinnuksessa 35 dBA melu leviää pienemmälle alueelle, ja saattaa muuttaa kaavan kaupungin meluvaatimusten osalta. Tämä asia ratkaistaan kaavaluonnoksen käsittelyn yhteydessä. Lopullinen arviointi tapahtuu, kun hanketoimija vahvistaa käytettävän voimalatyyppin.